

Dániel Ernő, Kovács Agost kir. tan., Szüry Dénes közalapítványi ügyész, Schiller Lipót b.-sztyörgyi jegyző, ifj. Van Royen Henrik, Papik István jószágigazgató, Engel Bertalan, Winterberg Gyula megbízottja, Bulyovszky János folyammérnök, Zsák Hugó műszaki tanácsos, Menczer Rezső főmérnök, Mokry István, Jankovics Miklós kir. tanácsos társ. igazgató és Róna Ignác dr. társ. ügyész.

Hertelendy József főispán, társ. kormánybiztos, megnyitván az értekezletet, üdvözlő a megjelenteket, röviden vázolja az összejövetel célját és a megbeszélendő tervek körvonalozva, felhívja az értekelteket, hogy ahhoz hozzájáruljanak a nézetük szerint a legezdravezetőket kijelölni szíveskedjenek. Egyébiránt a társulati érdekeltséget biztosítja a közm. és közl. miniszter ur ő nagyméltósága legmelegebb érdeklődéséről és jóakaratról. (Helyeslés.)

Bulyovszky János folyammérnök ismerteti az elkészített 4 tervet szakértői szempontból.

Zsák Hugó műszaki tanácsos a Karas-csatornázási tervet ismerteti, s mint legezdravezetőt elfogadásra ajánlja.

Ambrózy Lajos báró, remetei birtokos, óvást emel az ellen, hogy bármely irányban is újabb tervekkel experimentáljanak. A helyzetet olyannak tartja, hogy ártéri birtokosság több terhet nem bír el s azért a statusquo fenntartását követeli. Ezen óvást jegyzőkönyvbe vétetni kéri.

Fehér Sándor a „Karas“-csatornázást ajánlja, mint a helyes szabályozás egyetlen módját.

Schiller Lipót hasonlóképpen e tervet tartja legjobbnak; de egyuttal óva inti az értekelteket, hogy a Temes-rendszert el ne fogadják, mert ez szerencsétlenséget hozna az egész vidékre. Nézete szerint a Temes gátjai nem bírnak el az iszonyu víznyomást.

Szüry Dénes közalapítványi ügyész, mielőtt magához a tervhez szólna, szükségesnek tartaná azt vizsgálni, hogy az érdekeltség megbirja-e az újabb terhet s ezek aránya szerint volna kiválasztandó a tervek egyike.

Kovács Agost kir. tanácsos (gr. Széchenyi Antal megbízottja) kijelenti, hogy a 12 millió teher eléggé nyomja vállainkat, s nem akar újabb tervekkel könnyelműen milliókat pazarolni. Hisz az értekezlet hozzá sem szólhat a tervekhez, mert csupa laikusokból áll. Azért ajánlja, hogy a tervek a miniszterhez felterjesztessenek, s ő válassza ki a legezdravezetőt. (Helyeslés.)

Nikolics Feodor báró indítványt terjeszt elő elfogadás végett, mely röviden ezt tartalmazza: Az érdekeltség hálás köszönettel tapasztalja a miniszter melege érdeklődését s ép erre támaszkodva, ő hozzá terjeszti fel a tervezeteket azon kéréssel, hogy műszaki tanácsosai által vizsgálta meg azokat s a legjobbat, de mely egyuttal a társulati anyagi viszonyainak is megfelel, keresztülvitelre ajánlani szíveskedjék. Positív ajánlást nem tesz az értekezlet, mert nem akarja a minisztert befolyásolni, de negatív kérést tesz és pedig, hogy a Temes-rendszert semmi szín alatt sem fogadják el. (Helyeslés.)

Nagy György a most felolvasott indítványt elfogadásra ajánlja.

Mihalovics János azt hiszi, hogy az értekezlet azért tartatik meg, hogy a miniszterhez a tervek közül egyiket pártolól; g terjesztesse fel. (Ellenmondások.)

Schiller Lipót szakértők nyilatkozataiból tudja, hogy a Karas-terv az előirányzott 25 millió frt helyett 12 millióért is keresztülvihető. (Élénk felkiáltások: Hát csak vállalkozók, mi szívesen megadjuk! Derültség.)

Rónay Jenő alispán Torontálmegye közönsége nevében óvást emel a statusquo fenntartása ellen s mellőzni kéri Ambrózy Lajos óvását.

Nagy György azt hiszi, hogy mindkét óvás jogosult s azért mindkettőt jegyzőkönyvbe vétessek. (Helyeslés.)

Jankovics társ. igazgató a hozzá intézett kérdésre válaszolja, hogy a költségek közül a Temes-ártérben levő birtokosokat 38% százalék, a Bega-ártérben levőket pedig 62% százalék arány terheli.

Miután több szóló nem jelentkezik, elnök felteszi a kérdést, hogy Nikolics Feodor báró indítványát elfogadják-e? (Elfogadjuk!) Ennekfogva kimondja, hogy az indítvány és a felirat egyhangulag elfogadtatott s az a miniszterrel táviratilag közöltetni fog. (Helyeslés.)

Befejezésül Hertelendy főispán, társ. kormánybiztos előterjeszt még, hogy a miniszter neki megígérte, miszerint az árvédelem költségeihez állami segélyt fog nyújtani. (Helyeslés.) A miniszter továbbá kejeletette, hogy a Temes-Bega szabályozást állami kezelés alá fogja venni (élénk helyeslés), a műveleteket állami közegek által fogja végezteni s az érdekeltségnek csak az árízvédelemre lesz befolyása. Az állami kezelést pedig mindaddig fenn fogja tartani, míg a társulati viszonyai konszolidálódnak fognak. (Helyeslés.) Ezekből is láthatja, hogy a miniszter melegen érdeklődik a társulat iránt s szíves jóakarattal támogatni fogja. (Helyeslés.)

Végül Nikolics Feodor báró indítványára a további teendőket keresztülvitelére Hertelendy József társ. kormánybiztos elnöke alatt egy 15 tagu bizottságot választottak s ezzel az értekezlet d. u. 1 órakor véget ért.

Ismertetése

a Temes-Begavölgyi vízszab. társ. keretébe tartozó folyók és csatornák szabályozásáról Baross Gábor közm. és közl. m. kir. miniszter ur ő nméltósága 27610.-1887. s 29782. és 33047.-1888. számok alatt kelt magas rendeletek folytán készített négy vagylagos tervezetnek.

(Folytatás.)

Ezen előadottak folytán az értekezleten azon eszmék merültek fel, miszerint ez alkalommal tanulmányok tétessenek az iránt is, vajjon Délmagyarország vizbajain nem lehetne-e még más módon is segíteni, azaz: vajjon a Bega-árízvet nem lehetne-e más módon mint a Temesen át leveztetni.

Szóba jött két eszme és pedig: 1. vajjon nem lehetne-e a Bega árízvet a Bega és Temes közötti területen Temesvár fölött raktározni és azt az áríz elvonulása után lassanként mégis csak a Bega-csatornába eresztetni, 2) vajjon nem lehetne-e a Képegy által már felemlített és az értekelteknek egyrésze által gyakran szóba hozott Karas-folyó felhasználása által a Bega árízvet, valamint a Lanka, Birda, Berzava, verseczi és alibunári vizeket a Temes kikérülésével, vagyis csak részben felhasználásával a Dunába vezetni. A miniszter ur ő nagyméltósága mindkét eszmét elfogadva, 1888. jun. 30-án kelt 29782. sz. a magas rendelettel Bulyovszky János kir. főmérnököt a Temes-rendszeren kívül a raktározási rendszernek és a Temes-Bega vízszab. társ. műszaki osztályát a Karas-rendszernek tanulmányozásával és a megfelelő tervek elkészítésével megbizni méltóztatott.

Ezen előadottak folytán tehát négy különböző terv készítettet el. Ezen tervek következők és pedig:

I. azon tervezet, mely szerint a Bega árízve a Temesbe szorították s annak segítségével a Dunába vezetettnek;

II. azon tervezet, mely szerint a Bega árízve Temesvár felett a Temes és Bega közti területeken raktározatnak s csak az áríz után lassankint, részint a Temesbe, részint a Bega-csatornába eresztetnek;

III. azon tervezet, mely szerint a Bega árízve részint a Bega-csatorna kibővítése, részint egy mellette alkotandó áríz-csatorna segítségével vezetettnek el a Tiszába s végre

IV. azon tervezet, mely szerint a Bega árízve csak rövid szakaszban a Temesen s onnan kezdve egy egész újonnan ásandó csatorna segítségével a Karasba, illetve a Dunába vezetettnek.

Mielőtt áttérnénk az egyes tervek bővebbi ismertetésére, kénytelenek vagyunk azon okokat előadni, melyek a gyakran megújuló árízvajokat idézik elő.

Az első ok az, hogy az egyes erek és patakok által áríz alkalmával Kis-Topoloveczhez érő víztömeg oly nagy, miszerint azt sem a Temesvár felett levő fauszató, sem a Temesvár alatt levő hajózási csatorna elvezetni nem képes, miért is ezen víztömeg már Temesvár felett a partokat és silány töltéseket áthágva Bázos, Bukovecz s Mosznicza vidékét elönteni szokta és mely víztömeg lassan lezuhadván, részint a Bega-csatorna mentén, részint a Temes jobbparti vidékén nagyok-kisebb mértékben árákat szokott előidézni. De a fauszató csatornán át Temesvár alá, a hajózási csatornába kerülő víztömeg is még oly nagy szokott lenni, hogy a töltések még ezen víztömeget sem képesek megbizni s azokat az évenként kifejtett nagy védelem és küzdelem dacára áthágja vagy kiszakítja.

A második ok az, hogy az egyes folyók és csatornák mellett levő töltések eddig nem bírtak a kellő magassággal és méretekkel.

A harmadik ok végre az, hogy a Nagy-Szredistye és Versecz vidékéről lezuduló vizek részére kellő s megbízható leveztésről eddig gondoskodva nem lett.

Ennekfogva az újonnan készített tervezetknél a most felsorolt három oknak megszüntetését kellett különösen szem előtt tartani, miért is a tervek úgy készítettet el, mint az most bővebben előadati fog.

Az egyes tervek bővebbi ismertetése.

I.

Az első tervezet szerint az Ó-Bega-Bereg-szó csatorna töltései az 1887. évben észlelt árízszin fölé egy méterrel felmagasbitandók, a töltéskorona 3 m-re kiszélesbitendő, egy szóval, kellő méretekkel s padkakkal lesznek kiépítendőek.

A Bega-csatorna Kis-Topolovecznél, a jelenleg is fennálló árízcsatornán alul egy állandó s teljesen megbízható erős zsilippel látatnak el, mely zsilip nagy árízvek alkalmával egészen elzáratnak, mivel a legújabb időben tett észlelések és számítások azt bizonyították be, hogy a Temesvár és Kis-Topolovecz között a Bega-csatorna jobb partján elhúzódó dombok nagy esőzések alkalmával oly víztömeget hoznak a Bega-csatornába, hogy az a Temesvár felett és alatt levő csatornát már annyira megtölti, miszerint azon nagyobb védelem s újabb munkák keresztülvitelére nélkül több vizet elvezetni nem lehet.

Az új kis-topoloveczy zsilip elzárása által tehát az odaérkező összes víztömeg 453 m³

mpercenként, az ár-ápasztó csatornába szorították; miért is annak kellő kibővítése tervezetett.

E szerint az ár-ápasztó csatornán át a Bega összes árízve a Temesbe jutna; miért is annak mindkét parti töltését az ár-ápasztó csatorna beömlésétől kezdve (sőt még rövid darabon felfelé) egész Bótosig nagy mértékben emelni s erősíteni kellene.

Ezen töltésemelés Hittástól Saághig csakis 70 cm. tenne ki; de Saághtól lefelé, mindig nagyobb és nagyobb mérvet ölt, mivel a Saághon felüli töltések az 1887-iki árízvet már kibírták, de a Saághon aluli töltések alacsonyakká bizonyultak.

A Lanka és Birda felső részei töltések közé lennének szorítandók és egy újonnan ásandó csatorna segítségével, Rudnával átel-lenben, a Temesbe vezetendők. A Lanka, Birda alsó része pedig kellően rendezve és töltésekkel ellátva, úgy szándékoztatik szabályoztatni, hogy annak vizei egy Bókánál építendő új zsilip segítségével a Temesbe vezetettnek.

A Berzava-csatorna töltései a Temesből visszaható viz magasságának megfelelően felemeltetnek s ott, ahol azoknak magassága megkivánja, különösen Partos Ujfalu között padkakkal látatának el. A Terézia-csatorna töltései szintén a Temesen előálló s egész Szt-János vidékére visszaható vizmagasságának megfelelően felmagasbitatni és erősíteni tervezetnek.

II.

A második tervezetben az Ó-Bega-Bereg-szó részére ép úgy, mint az első tervezetben a töltések kellő felmagasbitása és erősítése van indítványba hozva.

A Kis-Topolovecz vidékére áríz alkalmával érkező áríz-tömeg ép úgy, mint az első tervezetben, nem eresztetik a Bega-csatorna medrébe, hanem egy ott alkalmazandó megbízható erős zsilip segítségével visszatartatnak és a balpartra kiszorítottatnak.

A Bega és a Temes közötti területen kisebb töltések elkészítése által medenczék állítatának elő, mely medenczékben a Bega-ból kiszorított áríz-tömeg raktározatnak, azaz visszatartatnak mindaddig, míg a Temes és Beganak leapadt vízszine ezen raktározott víztömegnek a lebecsáttatását megengedni.

Az újabb időben tett észlelések és beható számítások azt derítették ki, miszerint az 1859-iki eddig észlelt legnagyobb áríz a Bega részére mintegy 100 millió m³ víztömeget kellene rendkívüli nagy árízvek alkalmával rövid időre raktározni; mely tömeg raktározása átlag 1 m-nyi vízborítást feltételezve, 12 raktár lett tervezve.

Ezen a Bega és a Temes között, Temesvár városa felett levő, s a raktározásra kizemelt területen 3 község is fekszik t. i. Bázos, Bukovecz és Mosznicza, mely községek a tervezett viz-raktározás dacára helyükön megmaradhatnának, a mennyiben azok oly körtöltésekkel vétenének körül, hogy nemcsak belterületük, hanem egy nagyobb, mintegy 3 ezer holdat kitevő terület is szárazon maradjon.

Röviden összefoglalva tehát az előadottakat, ezen rendszer mellett a Bega-csatornán eddig kárt okozott víztömeget nem eresztetik áríz alkalmával a Bega-ba, hanem az e célra kisajátítandó 17 ezer holdnyi területen visszatartatik mindaddig, míg az áríz ideje elmult s csak akkor becsáttatik részint a Bega-csatornába, részint a Temesbe, a midőn ezt úgy a csatorna, mint a folyó nehézség nélkül elterheti.

A Bega csatorna töltései tehát ezen rendszer mellett ép úgy, mint az első tervezetnél, csak némi tatarozást és erősítést kívánnak.

A temesi töltések felülről kezdve lefelé, egész Saághig semmi munkát nem igényelnek és csak Saághtól lefelé lennének felemeltendők és erősítendők, de kisebb mértékben, mint az I. számú tervezet mellett. A Lanka és Birda névű ugyanazon munkák vannak tervezve, mint az első számú tervezetben, azon különbséggel, hogy azoknak töltései a Temesbe való beömlésüknek alacsonyabbak lennének, mivel a Temes árízve ez esetben alacsonyabb lenne, mint az első tervezetnél beálló vízszin.

A Berzava és Terézia-csatornára névű ugyanazon munkák vannak tervezve, mint az első számú tervezetnél, de szintén azon különbséggel, hogy a töltések magasságai arányosítva lettek az ezen rendszer mellett Bótosnál beálló vízszinhez, mely körülbelül 70 cm.-rel alacsonyabb leend, mint az első számú tervezet kiépítése alkalmával beálló vízszin lenne.

Ezen tervezet kétféle módon lett számításba véve, t. i. 1. úgy, hogy a Kis-Topolovecz vidékére áríz alkalmával érkező összes víztömeg raktározatnak s a jelenlegi ár-ápasztó csatorna egyszer s mindenkorra elzáratnak, miáltal a Temesben valamivel kisebb vízszin idéztetnek elő, mint 1887-ben Hittástól Saághig észleltetett;

2. úgy, hogy a jelenlegi ár-ápasztó-csatorna megtartatnak, miáltal valamivel kisebb víztömeget kellene raktározni; de a Temesen oly víztömeget kellene végig vinni, mint ott 1887-ben Saághig észleltetett.

(Folytatás következik.)

LEVELEZÉS.

Ó-Telek, 1889 márcz. hó.

Tekintetes szerkesztő ur!

Hogy a példán meggyéknék számos községek okuljanak — illetve lelkesüljenek, tisztelettel kérem a t. szerk. urat, szíveskedjék jelen soraimat becses lapjában közzétenni.

Mindnyájunk előtt ismeretes a magas kormány által mult évben kiadott nagyfontosságú rendelet, mely a községeket tüzőltő-testületek alakítására utasítja. Hogy e rendeletre szükség volt, azt mi falusi emberek éreztük legjobban, mert láttuk azt a fejetlenséget, azt az ide-oda kapkodást, mely falusi tüzeseteknél uralkodott, midőn senki sem tudott mit tegyen, a tüzet oltsa-e, vagy az életet és vagyont mentse. Sok bajt, kárt és vesztést lesz hivatva e rendelet — ha ez mindenhol szigorúan végrehajtatik — megszüntetni, vagy legalább csökkenteni!

Községünk irányadó férfiai lelkesültséggel fogtak hozzá a tüzőltő-egyesület létesítéséhez, s hogy az ige ma már testté vált, azon mindnyáján szívöl örövendünk. Nemrég lett összehívva az alakuló közgyűlés, melyen megjelentek Magyar-Szent-Márton község küldöttei is, s kifejezték abbéli óhajukat, miszerint a községünkben alakulandó tüzőltő-egyesülethez ők is csatlakozni óhajtanak, mit a közgyűlés éljenzéssel elfogadott. Ezután Róza Ferencz eseteli a magas kormány által kiadott rendelet intencióit, ismerteti az alakuló közgyűlés teendőit, s indítványozza, hogy az „Ó-telek — magyar-szent-mártoni önk. tüzőltő-egyesület“ elnökévé e községek érdemekben megöszült körjegyzője: Végh Károly választassék meg, mely indítványt a közgyűlés zúgó éljenzéssel, egyhangulag elfogadott.

Végh Károly az elnöki székét elfoglalván, megköszöni a benne összpontosult bizalmat, felhívja a közgyűlést a tisztikar megválasztására. Főparancsnokká: Végh Ferencz, tükárrá: Róza Ferencz, alparancsnokká: Ó-Telek részére: Lingli Márton, M.-Szt-Márton részére: Dudás Pál és Virágh Ferencz, szolgálatvezetővé: Szávai Ignác, szakásparancsnokká: Antal Mihály, Nagy József, Rehak György és Zöldhelyi Miklós egyhangulag megválasztattak.

Elnök üdvözlő a megválasztott tisztikart, valamint a megalakult tüzőltő-egyesületet is, s az ülést azon óhajjal rekeszti be, vajha a szép egyetértéssel létesült tüzőltő-egyesületnek minél kevesebb teendője akadjon.

Az így megalakult tüzőltő-egyesület szorgalmasan tartja gyakorlati üléseit, tanul, képezi magát, hogy vesztély esetén céljának megféllessen.

Soraim szíves közlését megöszyer kérve, maradtam hazafiumi üdvözléssel:

Róza Ferencz,
önk. tüzőltő-egyesület titkára.

HIRHARANG.

* **Személyi hírek.** Hertelendy József főispán ur ő méltósága f. évi méltósága 23-án, Rónay Jenő kir. tanácsos alispán ur ő nagysága márczius hó 27-én hivatalos ügyben Temesvárra s illetve Budapestre utaztak s onnan márczius hó 29-én este érkeztek vissza. — Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő e hét elején 14 napi hivatalos körútra indul.

* **Belügyministeri változás.** A m. kir. belügyministerium vezetésével megbízott Orcey Béla báró ő felsége személye körüli miniszter f. hó 25-én d. e. 11 órakor bucsuzott el a belügyministerium tisztviselőitől. Beniczky államtitkár vezetés mellett jelentek meg az összes osztályok főnökei és az elnöki osztály tagjai. A miniszter előtt Beniczky meglepő szavakban adott kifejezést ama vonzalomnak és ragaszkodásnak, melylyel a ministerium minden egyes tisztviselője Orcey báró személye iránt viseltetett. Orcey báró szíves szavakban bucsuzott el a ministerium tisztviselőitől: ő ugyan mindig csak ideiglenes vezetőnek tartotta magát, de azért mégis nehezezen esik megválni a hivatalnoktól, kiket annyira megszeretett és kiknek buzgósságát, tehetségét becsülte tanulta. Reményli, hogy meg fogják tartani emlékezetükben. — Baross Gábor kedden délelőn 12 óra után jelent meg a belügyministeriumban, hogy hivatalát elfoglalja. A ministeriumban a távozó miniszter fogadja őt. Később Beniczky és Lukács államtitkárök vezetés mellett, az osztályfőnökök tisztelegtek az új miniszternél, kit Beniczky üdvözölt. Baross miniszter teljes megnyugvást fejezte ki a tisztikar s különösen a vezető személyiségek ismert szakértelme s hivatalbeli buzgó lelkiismeretessége felett, számít azoknak támogatására, kik közé ő felsége bizalma folytán, mint ezen kormányzati ág egyik munkása belép. Előre is biztosítja a tisztelgőket jóakarattal, igazságszeretetről. Ezután a Beniczky államtitkár által bemutatott tisztelgőkkel kezelt szorított. A tisztelgők távozása után a miniszter tanácskozott a két államtitkárral s a tanácskozás végeztével azonnal megkezdte hivatalos működését és fogadta Török főkapitányt. Baross Gábor mint belügyminiszter hetenkint szombat d. u. 2-3-ig ad kihallgatást.

* **Nikolics Feodor** bárót, a n.-kikindai kerület országyűlési képviselőt, az első magyar általános biztosító társulat f. hó 26-iki közgyűlésén az igazgató-választmány tagjának választotta meg.

* **Torontál vármegye** állandó választmányának ülési f. 1889. évi április hó 2-án, d. u. 3 órakor a főispáni kis teremben veszik kezdetüket.

* **A fővárosi hírlapokból** örömmel értesülünk, hogy a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztálya dr. Szentlárjay Jenő t. barátunkat tagjává választotta s a választást a bibornok hercegprímás a közelebbi mult társulati nagygyűlésen kihirdette.

* **Felolvasás.** Dr. Brájjer Lajos ur, a helybeli „Wochenblatt“ szerkesztője ma vasárnap délután 4 órakor a munkás-egylet helyiségeiben felolvasást tart ily czim alatt: „Mit és hogyan olvassunk?“ Holgyeket és urakat szívesen lát az egylet ezental is mint minden felolvasásnál.

* **Reményteljes vő.** Taaffe Mary grófnőt, az osztrák miniszterelnök leányát f. évi márczius 25-én jegyezte el Coudenhove Miksa gróf, fogalmilag gyakornok a morvai helytartóságnál.

* **A helybeli kaszinó-társulat** f. évi márczius 24-én tartotta meg rendes közgyűlését, melyet Fuchs Sebő aligazgató nyitott meg. — A társulatnak 1888. év végével 125 rendes és 22 kültagja volt. A pénztárnoki jelentés szerint 1888. évben 2974 ft 52 kr. bevétel és ugyanannyi kiadás volt. A pénztárnoki jelentéssel kapcsolatosan a számvizsgálók azon jelentése, hogy a számadások felülvizsgálatán helyesnek találtak — tudomásul vétetett s a pénztárnoknak a felmentvény megadatott. — Ezután következett a tisztikar lemondása. — Az új választások megejtésének vezetésére Steinbach Antal kir. tanácsos választott meg. — Az új választás eredménye következő volt: Igazgató Dr. Stassik Ferencz, — aligazgató Dr. Grandjean József, — jegyző Balogh Károly, — ügyész Dr. Mangold Samu, — pénztárnok Sebastian János, — könyvtárnok Dr. Brájjer Lajos, — háznagy Machalek Márton. — Választmányi tagokul választottak: Hertelendy József, Franz J. L., Dr. Plechl Szilárd, Bielek Vilmos, Lauka Gusztáv, Schwarz Mihály, Dudás József, Hadfy Döme, Hafner N., Fuchs Sebő, Kovách Agoston, Dr. Klein Mór, Schäffer Antal, Wächter Henrik. — Számvizsgálókul választottak: Zsiros Mihály, Keresztes Aladár, Oldal Antal. — 1889. évi költségvetés 3686 ft 23 kr. bevétel és ugyanannyi kiadás. — Balogh Károly társulati tag indítványára néh. Kulifay Lajos volt társulati igazgató elhunyt feletti részvétét és fajdalmát a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökítette; továbbá a volt tisztikarnak működéséért köszönetet szavazott. — Ezzel a közgyűlés befejeztetett.

* **Piros bugyellaris.** Még csak f. évi április hó 6-án fog megtartatni azon műkedvelői színi előadás, melynek tárgyát a „Piros bugyellaris“ című 3 felvonásos népszínmű képezendi, s máris oly nagy az érdeklődés, hogy 8 nap óta városi színházunk összes páholyai ki vannak bérelve. Lapunk utolsó számában említettük, hogy a próbák szorgalmasan tartatnak meg s hogy azokból máris következtetni lehet az előadás fényes sikerére; — ma már annyira belejött és összeszokott a műkedvelők társasága az összejátékba, hogy élelken foglalkoztatja őket egy „állandó műkedvelői társulat“ létesítésének eszméje. — Kívánjuk, hogy ezen eszme megvalósuljon, mert ezáltal nemcsak városunk közönsége fog többször némi műveltségben részesülni, de különféle jótékony czélok is erős támogatásban részesülhetnek. Ertesülésünk szerint a „Piros bugyellaris“ ban közreműködő társaság elhatározta, miszerint f. évi május hó 7-én a „Torontálmegeyi magyar nyelvtan-egylet“ és közművelődési egylet“ javára fog műkedvelői előadást rendezni.

* **Portómentes postautalványok.** A belügyminister körrendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy egyszerűsítés czéljából ezental az 50 frtot meghaladó pénzküldeményeket kizárólag portómentes utalványokkal adják postára. Kivételt csak a corpus delicti, arany és ezüstpénz képez.

* **Megbízható gyógykezelés.** — Zavart emésztéssel ellátott gyének, kik étvágyhiányban, felfúvásban, gyomorgöresökben és rendetlen székülésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitzpor“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 ft. Sétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérésre az ő gyári jelvényével és aláírásával.

IRODALMI CSARNOK.

Műkedvelők próbája.

— Kép. —

Nekem is játszanom kell!

Hiszén, ha már hajduval küldik szíjjel a próbára szóló meghívókat, akkor francia reverentiával viselhetünk a hatalom irányában és meghajolunk. Ott talált a meghívó a Béga hídján, melynek póklábait akkor döntögette egy irgalmatlan fás hajó és a vizszínen a napsugáros habok aranyhalakként ficskándoztak lefelé. Mondom ott talált, mert kőszá kedvem sohasem hagy nyugton és kikerget a szabadba, mint a legyet a verőfény.

Meghajoltam az azurkék uniformis és sárgasájtásos potentás előtt, aztán haza siettem, mivel a főtemplom arany mutatóját már hat órára nyomta le egy szemtelen veréb, lejjebb

nem nyombatván odarepült a színház-törvényszék avagy törvényszék-színház cserézre és gunyorral csiperelt.

Lakomra siettem, nyakravalót váltottam, oliv-mikádómat testemre vetve futottam Thalia hideg hajlokába.

Későn érkeztem, mint rendesen, ebben már gerson malheureux vagyok, vagy pedig siettemben nem vettem figyelembe, hogy az a hunczut veréb a nagy mutatót és a kicsit is csipogása közben leszorította, elég korán azonban, hogy kevesebbet dideregjem.

Belépésemtől már ott sürgött-forgott „jószív“ből a lelkesedő művész truppe-dzöstől.

Művész trupp!!

Legalább azoknak kell neveznem, mert ha a czélon felül egyebért nem, egy a szinpadí röpké gloire-ért túrnék, fáradnak, fáznak, reszketnek, sirnák, kaczerkódnak, alakitnak, alakulnak, bókolnak, indignálódnak, kacszintanak, és végtére is felmondanak. Tudj Isten, mi még!

Hogy azonban helyzetembe belevarázsoljam magamat és a záporzó tapsok légkörében, az isteni karzatot ott szerénykedett egy erősen bevetett napsugár kéve, alatta mely homály, melyből lassankint vághattam ki egy pár gömbölyded arcot egymás mellett melegengették magukat egy a próba, vagy a hideg miatt. A szinpadról egy mécsről odatévedt pár sugárknak köszönhettem, hogy azokat szinte ma vert, angyalos réz krajczárkákhoz hasonló angyali gárda-damákat kivehettem. Ez a próbak hosszú, isteni türelemmel megajándékozott néző, és a védszárnas kíséző közönség. Az erkölcs bíróság.

Fönn — hogy magasan is röpködjek — fönn a dicsőség olymposon, a lábdobogás, mennydörgés és a záporzó tapsok légkörében, az isteni karzatot ott szerénykedett egy erősen bevetett napsugár kéve, alatta mely homály, melyből lassankint vághattam ki egy pár gömbölyded arcot egymás mellett melegengették magukat egy a próba, vagy a hideg miatt. A szinpadról egy mécsről odatévedt pár sugárknak köszönhettem, hogy azokat szinte ma vert, angyalos réz krajczárkákhoz hasonló angyali gárda-damákat kivehettem. Ez a próbak hosszú, isteni türelemmel megajándékozott néző, és a védszárnas kíséző közönség. Az erkölcs bíróság.

A sugó pajts alatt senki sem dolgozott, a mellette álló asztalon a lámpafény minden ragyogásánál gyogyolt a sugó, a regisseur, színész hős, szerelmes, röviden a mindenben mindenes. Bologat majd könyvbe, majd szereplőkre néző. Fején néha-néha végigiramlott egy-egy hókat lámpasugár, mintha ticskók ugrándoznának zöld mezőn.

Mindenki fázott, téli bunda is el kellett volna, és a beállott puskákat kézdörzsölés, kézlöbogatás, fel, lefutások töltötték be.

Egyedül egy lény volt ki nem fázott!

Pusztán egy volt a ki izzadt!

De ne csodáljátok!

Olvasni, sugni, rendezni, azaz olvasva még szemével is lesni, ha valjon az előadás minden klappolni fog-e és e mérőn szerint dirigálni a próbákat is. Nem tréfa dolog! Felugorni, bocsnatot kérni, megújítani a játszmát. Biztatni, viccelni. Zsófi asszony ilyen, melegebb páthoszsza, olyan dramatikusan érzellemmel, ez a két mozdulattal, így dühöngeni, úgy kacszintani, erősebben ölelni és gyengébben forogni. Bíró uram úgy megugy! A kapitány és egész armádiája. Csillag stb. stb.

Elég hozzá! szegény, fáradhatlan buzgalmu!

Liheg, fu, szemmeresztve néz, még gondolkodni sincs ideje, játszik, kér, les, leül és tanit. Ki ne izzadna ilyen ezermesterkedésnél. A legzamatosabb a dologban még az, hogy a borsó cseppnyi izzadság versenyt fut kipirult arcán és barázdáról-barázdára, esve a könyvre hullnak és a betűkből elefántokat csinálnak.

Igazán! Beszélek, beszélék fecsegre s most ütődik fel csak bennem, hogy miről is foly ez a sok felhabart dolog? —

Négy templomban száll szerte városunkban az isten igéje. Hanem ez elégtelen. Hadd épüljön, szebbüljön még egy ötödikkal. Egy hitközség mindaddig vendégházban hirdette az evangéliumot, miért ne szegődnekkor a komoly Thalia az annyi könyörtelen adományhoz és ontán érte kegyfilleireit.

A magas czél piros bugyellarisába hozza az adakozó egy mulatságot tributumát!

Mert ha máson nem is mulatnak, ha a darab fiaskót szenved, legalább a szereplők kitesznek magukért, hogy rajtok mulassanak. Végtére is feláll a templom!

Lám mit nem áldoz az amateur, a műkedvelő egy czél érdekében!

Kiáll a százajku kritika elé és tür szemcsősesést, bírálatot, mosolyt, megjegyzést, kacszint, szánakozást. De azért része van a gloireban, mert a templom köveihez legalább egy követ rakott. A város szépüléséhez egy csillámot nyújtott.

Sic, sat est.

Plandite.

Góbbé.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Építési Tanácsadó czim alatt ez-eltől mintegy tíz évvel egy hasznos és valóban hézagpótló kézikönyv jelent meg Gonda Béla jelenleg közmunka- és közlekedésügyi műszaki tanácsostól a „Gazdasági Mérnök“ szerkesztőjétől. A mű ezen első kiadása azonban már közel öt éve elfogyott s az érdeklő közönség hasztalan kereste ezt a piaczon. Igen hasznos szolgálatot tett azért ifj. Nagel Ottó budapesti könyvkiadó, amidőn megnyerte a szerzőt, hogy az Építési Tanácsadó második kiadásaként egy oly terjedelmesebb művet rendezzen sajtó alá,

mely felölelje a mérnöki és építészeti szakma minden ágát. Az építési tanácsadó ezen új kiadása ugyanis magában foglalja mindazon útmutatásokat, adatokat, számítási és eljárás módokat, általános és részletes szerkezeti elrendezéseket (rajzokkal) stb., melyek a középületek, lakóházak és épületek, ipartelepek, utak, hidak, vasutak, vízi építmények minden fajának általános és részletes tervezésére, a tervek díjazására, a vállalatban adás feltételeire, az építés vezetésére, az általános elrendezés és szerkezeti részletek megállapítására és vezetésére, a költségvetések részletes összeállítására stb. irányadók és szükségesek.

Az építési Tanácsadó megjelenik minden hó 1-én 2 éves füzetekben, képekkel és szakszerű rajzokkal gazdagon díszítve és pedig akkora, hogy egy év alatt 18 füzet adatik ki. Az egész mű 25—30 füzetre van tervezve s legfeljebb másfél év alatt belesz fejezve. Az Építési Tanácsadóra ennélfogva előfizetni is lehet és pedig: Egész évre (18 füzetre) 5 ft 40 krral. Félévre (9 füzetre) 2 ft 70 kr. Egy füzet ára 30 kr. Megrendelhető minden könyvkereskedőnél, Budapestben ifj. Nagel Ottó kiadónál. A most megjelent első füzethez három diszes képmelléklet van csatolva: I. Egy svábhegyi nyaraló távlati képe Pfaff Ferencz építészétől. II. Ugyanennek tetőorom díszítése (stylszerű ácsmunka) s III. műlakatos munkák kovácsolt vasból. A füzet tartalma a következő: Bevezetés. A tervezésről: Általános irányelvek: Lakóházak, gazdasági épületek, középületek, ipartelepek, utak és hidak, vasutak tervezése. Kiszájtítási tervek készítése. A tervek színezése és jelzése. A tervek mértéke és mértékjelzése. — Ajánljuk e hézagpótló, jeles művet úgy a szorosabb értelemben vett szakörök, u. m. mérnökök, építészek, építőiparosok, vállalkozók, mint az építető közönség, a földbírtokosok, gazdatisztek, gyárosok stb. szíves figyelmébe és pártolásába.

„Ország-Világ.“ Ápril-Junius. Az „Ország-Világ“, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely Benedek Elek gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újévvel fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy hangzatos programra volna szüksége. Az „Ország-Világ“ rendes tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellem rajzok, költemények s a nők részére „Nők Világa“ czimű egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, háztartási közlemények, s egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve.

Az „Ország-Világ“ előfizetői évenként hat művészi becsü fény- és színnyomatu műmellékletet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívüli ünnepi szám, melyet még nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a következő évi új előfizetők is ingyen kaphják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékok szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképeit közli s ugyanazok nagy-érdekű dolgozatait, névalírásuk hasommasával. Megjegyeztvén, hogy a nagyérdékű számhoz a benne levő művészi képeken kívül (Litzner-Mayer, Kaulbachtól stb.) egy nagy szabású színnyomatu műmelléklet is volt csatolva (Thuman: „A szerelem tavasza“), azonkívül egy csinos népdal zongorára, s hogy e számot úgy közvetlen a kiadóhivatalnál, mint bármely hazai könyvkereskedés utján meg lehet rendelni. Közöljük néhányat a nevét az e számba közleményeket adott képviselők közül. Nevezetesen Jókai, Csernátony, Mikszáth, Vadnai, Podmaniczky, Abrányi, Kaas, Hegedűs, Visi, Beksiacs, Láng, Grünwald, Apponyi, Szathmáry, László M., Asbóth, Berzeviczy, Wekerle, Helfy, Irányi, Illyés Bálint, Grecsák stb. E nagyérdékű számot az 1889-ben belépő előfizetők ingyen kaphják.

Az „Ország-Világ“ munkatársai a régiebb és újabb író nemzedék legjelesebbjei.

Az újévvel Beniczky-Bajza Lenke: „A hegység tündére“ című költői szép és igen érdekes regényének közlését kezdte meg; mellette még Braddon „Klára“ című rendkívül érdekes angol regényét. Az ápril-juniusi negyedikben P. Szathmáry Károly „A szép püspök“ című érdekfeszítő regényét közli s mellette még egy fordított regényt. A magyar magnások szalonjainak és műkincesinek bemutatását, mely érdekes ciklusban a nagy közönség előtt egy eddig kevésbé ismert világot tárt fel, az Ország-Világ — tovább folytatja.

Tanítók és tanítónők 10 ft helyett 8 frttal fizethetnek elő az „Ország-Világ“ra, melyet 8 frtért rendelhetnek meg az „Egyetértés“ és a „Pesti Hírlap“ előfizetői is.

A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány rovatra is s a talánymegfejtő előfizetői közt hetenként értékes könyveket, zeneműveket, eredeti rajzokat sorsol ki.

Az „Ország-Világ“ könyvtársa uton is megrendelhető, két heti diszes borítéku füzetben.

Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

Előfizetési feltételek: Egész évre 10 ft félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr, egy hóra 85 kr., egyes szám 20 kr., füzet (kettős szám) 40 kr. — Az „Egyetértés“ sel együtt

rendelve: egész évre 28 ft, félévre 14 ft, negyedévre 7 ft. — A „Pesti Hírlap“ pal együtt rendelve: egész évre 22 ft, félévre 11 ft, negyedévre 5 ft 50 kr.

Felelős szerkesztő: **Lauka Gusztáv.**

Előfizetési felhívás

„TORONTÁL“

1889-ik évi II-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni szíveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek egyszerű postautalvánnyal a „Torontál“ kiadóhivatalához (Pleitiz Fer. Pál könyv- és könyvnyomdájába) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 6 ft — kr.

Fél évre . . . . 3 ft — kr.

Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

N.-Beeskerek, 1889. márcz. 14-én.

A „Torontál“ kiadóhivatala.

Hirdetések.

9810. sz. 1889.

(117—118)

Árlejtsési hirdetmény.

Torontálmegeyi alispáni hivatala részéről ezental közhírré tétetik, miszerint a megye szolgálatában álló hajdúk, tisztí legények és hivatalosok 1889. évi egyenruházati szükséglete, és pedig:

1. 15 darab mente,
2. 19 „ atilla,
3. 52 „ blouse,
4. 104 „ magyar nadrág,
5. 52 „ mellény,
6. 54 „ nyári blouse vitorlavászonból,
7. 54 „ bugyogó vitorla vászonból,
8. 52 „ sapka,
9. 14 „ csáko

beszerzése czéljából 1889. évi április hó 4-én, d. e. 10 órakor, az alispáni kis teremben nyilvános árlejtsési fog tartatni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a fentebb leirt ruhaneműek szállítására vállalkozni kívánnak, miszerint 2360 frtot tevő kiküldetési árnak megfelelő 20 százalék bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat az árlejtsést megelőzőleg legalább egy nappal az alispáni hivatalhoz nyujtsák be.

Az árlejtsési ideje alatt fenti bánatpénznek, készpénzben vagy ovadékképes értékpapírokban való letétele mellett már csak szóbeli ajánlatok fogadhatnak el; a szállítási annak engedtetik át, kinek ajánlata a legelőnyösebbnek fog találtatni.

Az egyenruházathoz szükségeselt posztó-neműeket a megye állítja elő, köteles lévén vállalkozó ezeket feldolgozásra elfogadni oly árában, mint a mennyiért beszerezve lettek. — A posztó ára a vállalati összegbe mint teljesített fizetés be fog tudatni.

A megye kormányzója által is elfogadott vállalkozási ár ajánlata mint vállalkozó köteles a 6. és 7. tételek alatt jelzett nyári ruhaneműeket az árlejtsési megerősítéséről vett értesítés után 25. — 1., 2., 3., 4., 5., 8. és 9. tételek alatt felvett teli egyenruházathoz pedig 50 nap alatt a megye hatóságának átadni, ellenesetben ovadékpénzét a megye pénztára javára elveszti és jogot ad a megye hatóságának, hogy az elvállalt egyenruházatok a mulasztó vállalkozó kárára és veszélyére bár honnan és bár minő feltételek alatt egészben vagy részben megszerezze, vagy pedig a fentebb kitűzött szállítási határidő után letelt minden napra a szállítási tényleges bekövetkezéig 20 ft kötbért követelhesse s ezen összeget ovadékpénzéből vagy a vállalkozási árból rövid uton levonhassa. — Ugyanezen jog illeti meg a megyei hatóságot akkor is, ha a szállítási a kített időre eszközöltetett ugyan, de a szállítmány nem felel meg jó munka és kiállítás tekintetében a követelményeknek s e miatt az átvett küldöttség részéről vissza utasított.

A megye hatósága részéről vállalkozó biztosítottatik az iránt, hogy a kifogástalan szállítmányok átvétele után a vállalati összeg aránylagos része bélyeges nyugta ellenében a megye pénztárából haladéktalanul ki fog fizettetni és azonnal kiszolgáltatni az ovadékpénz is azonnal kiszolgáltatni.

Az árlejtsési eredményből származó jogügylet a vállalkozóra nézve az árlejtsési jegyzőkönyv aláírásával azonnal, a megye hatóságra nézve azonban csak akkor s úgy válik kötelezővé, ha és a mint azt a megye alispánja által jóváhagyva a megerősítési záradékkal ellátott, megjegyezvén, hogy vállalkozó köteles a vállalkozási összeg és általában ezen jegyzőkönyv után — mely a szerződést pótolandja — járó bélyegdíjat sajátjából viselni.

Nagy-Beeskerek, 1889. évi márczius hó 25-én. — Alispán hiv. távollétében: Daniel, m. főjegyző.

Idézés.

Radisics Tóma és Radisics Theodora ismeretlen helyen tartózkodásu hközösségi tagok, volt idvori lakosok, az 1885:XXIV. t.-cz. v. hajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Radisics-féle 120. sz. házközösség vagyonfelosztási ügyben Idvör községéhez 1889 április hó 25. napjának, d. e. 9 órájára kintűtött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Perzity Alexa idvori lakos személyében kinevezett gondnokot cél-szerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.
Kelt Antalfalván, 1889. évi február hó 25-én. — Grosfőreán, házk. tb. főszolgabíró.

1192. sz. 1889.

(108-3.2)

Haszonbérbeadási árverési hirdetés.

A szegedi kir. államjósággazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a közelébe álló s alább felsorolt kincstári bértárgyaknak további hasznosítása iránt az alább megnevezett helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános szóbeli árverés fog megtartatni. — Az árverés megkezdése előtt 10 százalék bántépénz letendő, s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű írásbeli zárt ajánlatokhoz is 10 százalék bántépénz melléklendő. — Ily zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadhatók. — Vagyontalan egyének vagy a multa nézve hátralekös régi bérlok, továbbá csőd, gyámság és gondnokság alatt álló nem önjogi személyek az árverésben részt nem vehetnek. — A részletes szerződési feltételek az illető kincstári ispánságoknál betekintheők. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Haszonbérbe fognak adni: Nagy-Becs-kereken a m. kir. kincst. ispánságnál, 1889. évi május 14. napján, d. e. 9 órakor: 1. Nagy-Becs-kerek határában a felső muzslyai III. dűlőbeli 56 hold 674 öölös föld — és a pancsovai kincstári ispán volt terményföldje 6 hold, egy tagban 62 h. 674 ööl, 125 frt kikialtási árral, 1889. évi nov. 1-től 1890. évi jun. 16-ig, ugarlegelő-képen használatra. — 2. Nagy-Becs-kereki 95. sz. réti föld, 50 h. 50 ööl, 145 frt kikialtási árral, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig, szabad használatra, albérlet és feles-mivelés megengedése mellett, fekete ugar-tartás kötelezettsége nélkül. — 3. Nagy-Becs-kereki mező vadászat a réti deonitzai és szlatina földön, 100 frrtal, 1890. jan. 1-től 1895. december 31-ig. — 4. Csuroghi tiszai halászati jog, 101 frt 51 krral. — 5. Zsablyai tiszai halászati jog, 50 frrtal. — 6. Kátyi dunai halászati jog, 154 frrtal. — 7. Nádalyi halászati jog, 603 frrtal. — 8. Leopoldova község határában a csentai 4. sz. temesi halászati jog, 170 frrtal. — 9. Orlováthi 21. sz. halászati jog, 100 frrtal, mindegyik 1890. jan. 1-től 1892. decz. 31-ig, ad 4-9. az általános védelmi pótdót bérlok nem tartoznak viselni, ellenben a községi, megyei és iskolai pótdót viselni tartoznak.
Pancsován a magyar kir. kincstári ispánságnál, 1889. évi április 27. napján, d. e. 9 órakor: 1. Oppovai III. öblözetű dunaelőtér, töltés és tartalékterület, összesen 138 h. 1540 ööl, 42 frrtal. — 2. Oppovai IV. öblözetű temestöltés és tartalékterület, 60 h., 21 frrtal. — 3. Antalfalvai IV. öblözetű dunaelőtér és tartalékterület, 27 hold 832 ööl, 5 forint 50 krral. — 4. Almási (jabukai) temestöltés és tartalékterület, 44 hold 1049 ööl, 14 frrtal. — mindegyik 1889. okt. 1-től 1892. szept. 30-ig, szabad használatra. — 5. Almási (jabukai) 31. sz. temesi halászati jog, 350 frrtal, 1890. jan. 1-től 1892. decz. 31-ig, albérleti tilalommal. — 6. Homolczi volt vármű épület, 45 frrtal, 1890. jan. 1-től 1890. decz. 31-ig, albérleti tilalommal. — 7. Plositzai 15., 16. és 17. sz. halászat, 1261 frrtal, 1890. jan. 1-től 1892. decz. 31-ig, albérleti tilalommal. — 8. Osztrova szigeti réti föld, 2957 h. 456 ööl, 419 frt 27 krral. — és 9. Osztrova szigeti réti föld (usurpált), 40 h. 889 ööl, 20 frt 28 krral, 1890. jan. 1-től 1892. szept. 30-ig, mint réti föld szabad használatra. — 10. Osztrova szigeti 18. sz. halászati jog, 501 frrtal, 1890. január 1-től 1892. decz. 31-ig, albérleti tilalommal. — 11. Osztrova szigeten az osztrova-kubini dunarévjog, 175 frt 50 krral, 1889. okt. 1-től 1892. szept. 30-ig, albérleti tilalommal. — 12. Ujbánorezei IV. öblözetű dunaelőtér, töltés és tartalékterület, összesen 197 h. 677 ööl, 98 frt 71 krral — és 13. Ujbánorezei dunazátony, 104 hold 532 ööl, 52 frt 16 kr. kikialtási árral, 1889. évi okt. 1-től 1892. évi szept. 30-ig, mint réti föld szabad használatra.
Szeged, 1889. évi március 13-án.

M. kir. államjósággazgatóság. Utányomás nem díjaztatik.

Ház-eladás.

A váraljai utca közvetlen elején, 839. öi. sz. alatti Szabó-féle ház szabad kézből és szerény feltételek mellett eladó.
Bővebbet a ház tulajdonosánál ugyanott a házban vagy Kókits János ügyvéd ur irodájában.
(115-3.1)

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött v. hajtó az 1881: LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a t.-becsei t. kir. jbiróság 701-89. p. sz. végzése által Heuman Mór tör.-becsei lakos mint v. hajtó javára, Ney Kobi és Ernesztine beodrjai lakosok ellen 1200 frt tőke, ennek 1889 febr. 1-től számítandó 6 százaléka kamatai s eddig összesen 88 frt 54 kr. per-költség erejéig elrendelt kielégítési v. hajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1404 forint 20 krra becsült kf. butorok, pénzszekrény, kf. edények, szarvasmarha, 2 drb elvithető kukoricakotárka, égett téglá, rájog, kf. építő fa, trier, mérleg és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 714-89. p. sz. kiküld.-dést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Beodrán alperesek lakásán leendő eszközésére 1889. évi április 12. napján, d. e. 9 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881: LX. törv. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.
Az árverezendő ingóságok vételára az 1881: LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Török-Becsen, 1889. évi márcz. hó 18-án. — Rankovits István, kir. bir. v. hajtó.

168. sz. B. v. k. 1889.

(116-1.1)

Arverési hirdetés.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagy becskerekeli kir. jbiróságnak 1888. évi 8476. és 8477. szám alatt kelt végzése folytán Bába János magyar ittebeli lakos részére Simon Imre magyar ittebeli lakosnál 314 frt és 186 frt és jár. iránti kielégítési és biztosítási v. hajtás útján 1888. évi október hó 10-én lefoglalt 562 frt 90 krra becsült 20 métermázsza buza, 5 m. m. zab, 35 m. m. tengeri, 1139 liter bor, kád, rosta, 3 sertés és szobatorokból álló ingóknak alperes lakásán Magyar-Itteben bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1889. évi ápril hó 12-ik napjának délelőtti 10 órára tüzetett ki, ez 230-1889. sz. a kelt végzés alapján.

Együttal felhívják mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a v. hajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a v. hajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a v. hajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan emlíve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111 §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be arról is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek v. hajtató kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölöslegére fognak ut sittanni.
Kelt Nagy-Becs-kereken, 1889. márczius hó 26-án. — Kiss, kir. bir. v. hajtó.

Budapesti Hirlap.

(Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.)

A „Budapesti Hirlap” a lefolyt hetek politikai vi-haraiban, kü delmeiben jobban bebizonyította, mint valaha, hogy merészen lobogtatott zászlóján ez az egyetlen jelszó áll: **magyarország.** Lángoló szavatai, melyeket napról-napra kibocsátott, é e k viszngot kel-tettek az országban, s forozták a „Budapesti Hirlap” népszerűségét: előterjeszték a dig eddig paratlan fokra emelt A „Budapesti Hirlap” máris olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy a lapban a magyar nemzeti politika nyer legnagyobb kibővítést. A „Budapesti Hirlap” sikereinek egyéb tényezői a régiek maradtak: a kitün-nően szervezett szerkesztő-egység, s a közönségnek gyors és hű kiszolgálása, tekintet nélkül a költségekre. Mind-n fontosabb b-l. vagy külföldi esemény felől rendszer levezetőn kívül saját külön tudósító értesít-közvetlenül: a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hírt és kime-ritő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cik-keit Kaas Ivó báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál újat más kiváló hazai publicistákkal hív u a lap függé l n, magyar pártérdekeket nem, csak nemzeti érdekeket ismerő szellemű. Politikai hírei szel-skörű öszekötésének alapján a legmegbízhatóbb forrásból származnak. Az országgyű e i tudósításo-ka t a gyorsírói jegyz-tek alapján szerkeszti s az ülés külsőségeit vidám csevegésekben tárgyalja. Magyar-ország politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látanak el rendszer levezető, minőskel minden város-ban, sőt nagyobb községben is bír a lap Európa tisz-szes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudó-ók vannak, a kik ugy az ott történő eseménye-ket, mint az elektronos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendszer tudósítókön kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és hű értesítést. A „Budapesti Hirlap” e ere-ka havonként oly összeget fordít, mint a mennyi e. előt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költ-egvése volt: de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” Tárcaorvata a sajtónak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő mindazt, a mi rajta közs a szükséges. A regényesar-nokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, felévre 7 frt, negyedévre 3 frt 10 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautal-ványval eszközölhetők következő cím alatt: A „Bu-dapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.
(109-3.2)

Arverési hirdetés.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Sztan-kovits Anasztázia n.-becskerekeli lakos v. hajtatónak, Czaran Zsivan és Maricza farkasdi lakosok v. hajtást szenvedettek elleni 120 frt tőkekövetelés, ennek 1888 szept. 1-től járó 8 százaléka kamatai, 69 frt 55 kr. perbeli, 10 frt 45 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülő költségeknak kielégítése végett 1889 ápril 15. napjának, d. e. 9 órakor, Farkasd községhezánál az ezen kir. jbiróság területén fekvő, Farkasd községe 749. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.: 1. 14. hr. számú 1. dűlőbeli 2 hold szántó 391 frt, — 2. 14. hr. sz. 3. dűlőbeli 2 hold szántó 141 frt, — 3. 82. hr. sz. 5. dűlőbeli 1 hold 800 ööl kaszáló 149 forint, — 4. 95. hr. sz. 200 ööl szőlő 42 frt ezennel megállapított kikialtási ár mellett külön-külön el fog árvereztetni, ekkorán magasabb ígért hiányában a kikialtási áron alul is el fognak adatni. — A venni szándékozók a kikialtási árnak 10 százalékat készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bántépénzzül letenni kötelesek.
Kelt Perlaszon a kir. jbiróság tkvi osztá-lyánál 1888. évi decz. 13. — Sárdi, kir. jbiró.

Korona-szálloda
Naponta
Pilseni sör
a pilseni polgári sörözőből
1 pohár 10 kr.

Jobb — a francia Cognac-nemüeknél, melyek a charentei borvidékek elpusztítása folytán — többnyire egészen vagy részben szeszből készítettnek. (93-6.3)
Olcsóbb — a valóban borból előállított, de korántsem jobb francia Cognac-nemüeknél is, miután ezekért üvegenként 1 forint 60 krnyi vám és szállítási költség fizetendő.
A telepen hivatalosan kiválasztott próbák Dr. Ludwig egyetemi tanár és esász. kir. főegészségügyi tanácsos, valamint Prof. Dr. Rössler, klosterneuburgi kísérleti állomás elnök által megvizsgáltván, gyógycélokra is jelesen találtak.
Alkalmazva és ajánlva Albert udv. tan., Billroth udv. tanácsos, Chrobak tanár, Braun Károly udv. tan., Fernwald, Braun Gusztáv udv. tan., Oser egészségügyi tan., Schnitzler korm. tan. uraktól Bécsen és dr. Kozeyznski tanár, gyógyászati egyetemi igazgató urtól Krakóban.
Nagy Becskereken kapható Huber Gusztáv, Lengyel Sándor, Schlesinger Gerson-nál és Bécsen, Kärntnerstrasse, 15. sz.

Groszmann Zsigmond
okl. mérnöknek
műszaki irodájában
Nagy-Becs-kereken
belvízlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönbén a magasépítéssel körébe tartozó bármimemű munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (107-26.2)
IRODA: Uri utca, Schuwerth-féle ház.

MOLL SEIDLITZ POR
Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás
Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A sokszorosított ezéje látható.
Gyors gyógyítás makacs gyomor- és altéstbajok, gyomorgörcs, nyálk. gyomorféreg, székrekedésnél, májbajok, vertolulás, aranyer és a legkülönbefeb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.
Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-lauben 9.
Sztéküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetk.
Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
Út foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szíve-lyes isten fizesse meg-ét mondok erte; ez-ek a gyomrot jóva és tót könnyűvé teszik.
Tisztelettel
Steinko P. J., lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ
Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúsz és minden meghülési betegségek ellen.
Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. véd-jegyét és aláírását viseli.
Bedörzsölésül sikeres használat közzvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, dagasztok, gyuladatoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulér, hányás, kolika és hasmenésnél.
Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerertar és anyagkeres-kedéseiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-lauben 9.
Sztéküldés naponta utánvéttel. Ket üvegnél kevesebb nem küldetk.
Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magammal. Mely tisztelettel (253-5234)
Hornof, lelkész Micholap-ban.

Kapható Nagy-Becs-kereken: Mencer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyász. uraktól.